

Locatieonderzoek natuurwaarden

Toetsing natuur- en soortenbeleid uitbreiding Somerense Vennen

Definitief

Opdrachtgever:
Camping Somerense Vennen

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 20 februari 2013

Verantwoording

Titel : Locatieonderzoek natuurwaarden
Subtitel : Toetsing natuur- en soortenbeleid uitbreiding Somerense Vennen
Projectnummer : 302281
Referentienummer : GM-0091818
Revisie : D2
Datum : 20 februari 2013

Auteur(s) : ir. J.A. Ettema, ing. R. van Schijndel

E-mail adres : Rob.vanschijndel@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ir. J.A. Ettema

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : drs. M.G.M. Drost

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 40 265 12 11
F +31 40 244 37 97
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Algemeen.....	4
1.2	Doelstelling.....	4
1.3	Aanpak.....	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Ligging plangebied.....	5
2.1	Ligging plangebied.....	5
2.2	Geplande ontwikkeling.....	6
3	Wet- en regelgeving.....	7
3.1	Inleiding.....	7
3.2	Natuurbeschermingswet	7
3.3	Flora- en faunawet	7
3.4	Natuurbeleid.....	9
4	Toetsing aan beleid en regelgeving.....	11
4.1	Algemeen.....	11
4.2	Natuurbeschermingswet 1998	11
4.3	Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	12
4.4	Groenblauwe mantel.....	14
4.5	Boswet	14
5	Inventarisatie natuurwaarden.....	15
5.1	Algemeen.....	15
5.2	Flora	15
5.3	Broedvogels	16
5.4	Zoogdieren.....	16
5.5	Reptielen, amfibieën en vissen	17
5.6	Overige beschermde soorten.....	17
6	Conclusie en aanbevelingen.....	18
6.1	Conclusie	18
6.2	Aanbevelingen	19

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Bijlage 2: Ligging plangebied ten aanzien van Natura-2000-gebieden

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Camping Somerense Vennen heeft plannen om de camping uit te breiden en op de huidige camping een nieuwe centrumvoorziening te realiseren. De uitbreiding van de camping is geprojecteerd op een bosgebied dat onderdeel uitmaakt van de EHS. Voor het opstellen van een bestemmingsplan voor deze uitbreiding is onder andere een locatieonderzoek naar de bestaande natuurwaarden noodzakelijk.

1.2 Doelstelling

Doel van deze notitie is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke natuurwaarden aanwezig zijn op de uitbreidingslocatie en in de directe omgeving. Anderzijds wordt duidelijk gemaakt wat de eventuele consequenties zijn van de geplande ontwikkelingen ten aanzien van de op de uitbreidingslocatie en in de directe omgeving aanwezige natuurwaarden.

1.3 Aanpak

Op 15 september 2010 en 2 augustus 2011 is een tweetal oriënterende veldbezoeken uitgevoerd om een beeld te krijgen van het plangebied en de directe omgeving en om te beoordelen waar de natuurkwaliteiten liggen. De waarnemingen van relevante soorten, indien waargenomen tijdens het veldbezoek, zijn in dit rapport opgenomen. De aanwezige biotopen zijn beoordeeld op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten.

1.4 Leeswijzer

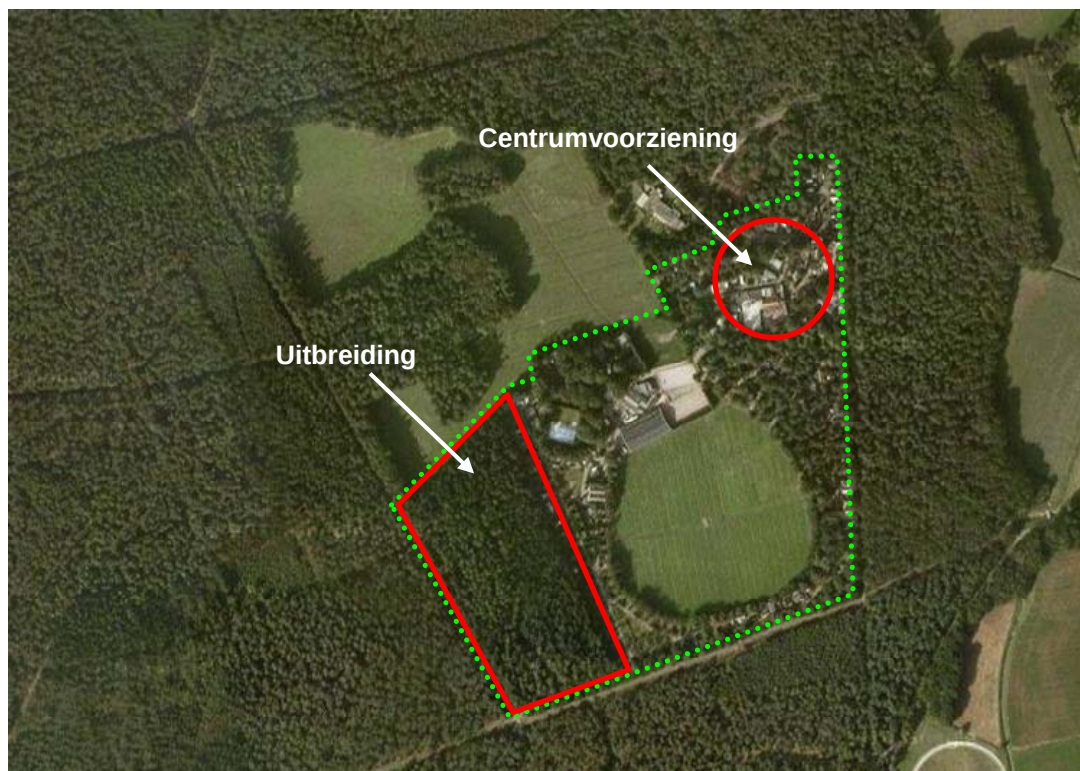
Hoofdstuk 2 beschrijft de specifieke kenmerken van de omgeving, voor zover relevant voor voorliggend onderzoeksrapport. In hoofdstuk 3 wordt het vigerende beleidskader beschreven, waarna in hoofdstuk 4 de inventarisatie en toetsing aan het beleid plaats vindt. In hoofdstuk 5 wordt de inventarisatie en de toetsing van de soorten beschreven, gevolgd door conclusies en een advies in hoofdstuk 6.

2 Ligging plangebied

2.1 Ligging plangebied

Camping Somerense Vennen en de voorgenomen uitbreiding (het plangebied) liggen ten noordwesten van Someren in een bosrijke omgeving op relatief korte afstand van het Starven en ten oosten van de Strabrechtse Heide & Beuven.

De zuidwestzijde van het plangebied grenst aan de Bussersdijk. Langs de zuidzijde loopt een schouwpad met watergang. In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt grotendeels gekenmerkt door een afscheiding van hekwerk met daarbinnen een tweede afscheiding in de vorm van netten ten behoeve van het recreatieve gebruik. Het plangebied is deels ingericht en afgeschermd als recreatieterrein voor paintball en heeft hierdoor een sterk geïsoleerde ligging tot de directe omgeving gekregen. Het bosperceel bestaat overwegend uit naaldbos, met een kale ondergroei en een hoge mate van verstoring van de bodem door het terreingebruik. Het overige deel van de camping bestaat uit standplaatsen met verspreid enkele bomen en gebouwen. In figuur 2 is een impressie van de huidige inrichting van het plangebied weergegeven.

Figuur 1 Ligging plangebied (groene omlijning)

Figuur 2 Impressie van de huidige inrichting van het plangebied.

2.2 Geplande ontwikkeling

De eigenaren van camping Somerense Vennen zijn voornemens om de verblijfsrecreatie uit te breiden in het bosgebied. Het type verblijfsvoorziening wordt nog uitgewerkt. Daarnaast zal er een centrumvoorziening gerealiseerd worden in het centrale deel van de huidige camping.

3 Wet- en regelgeving

3.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland valt uiteen in gebiedsbescherming en in soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in de bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de nieuwe gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren, zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten.

3.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 vervangt de Natuurbeschermingswet van 1968. De wet is per 1 oktober 2005 in werking getreden. In de Natuurbeschermingswet 1998 is ook de bescherming van de Speciale Beschermingszones (SBZ) op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn geregeld, vanaf het moment dat de gebieden zijn aangewezen door de Europese Commissie. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt ook de bescherming van de zogenaamde Beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van internationale verplichtingen, zoals RAMSAR Wetlands.

Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze activiteiten negatieve effecten veroorzaken op de kwalificerende natuurwaarden van het gebied (externe werking). Het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 kent de volgende procedurevarianten:

1. Er is zeker geen kans op effecten: geen vergunningplicht;
2. Er is een kans op effecten, maar zeker niet significant: vergunningaanvraag via een verslechteringsstoets (art. 19f);
3. Er is een kans op significante effecten: vergunningaanvraag via passende beoordeling (art. 19d).

3.3 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet, gelden de volgende verbodsbepalingen.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onttwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk in bepaalde gevallen, ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. Daarnaast zijn vogels in een aparte categorie ondergebracht.

Tabel 1 Indeling van beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet

Tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
Tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode, dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
Tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten, dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets als: 1) er sprake is van een bij de wet genoemd belang, 2) er geen alternatief is, 3) aan de gunstige staat van instandhouding van de soort geen afbreuk wordt gedaan.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten gedurende deze periode, wordt in principe geen ontheffing verleend.

Aanwezigheid vaste rust- en verblijfplaatsen vogels

Door een recente wijziging in de Flora- en faunawet zijn niet alle vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vogels jaarrond beschermd bij ruimtelijke ingrepen. Gebleken is dat slechts een beperkt aantal soorten een nest permanent bewoont of elk jaar terug keert naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen, onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat er voor sommige

soorten geen ontheffingsaanvraag ingediend hoeft te worden. Ter onderscheid van de mate van nestbescherming is een onderverdeling gemaakt middels categorieën. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet *jaarrond*.

Categorie 1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn en onafhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
Categorie 3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn onafhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
Categorie 4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

In de aangepaste lijst worden de soorten die *niet* jaarrond beschermd zijn, aangegeven als categorie 5.

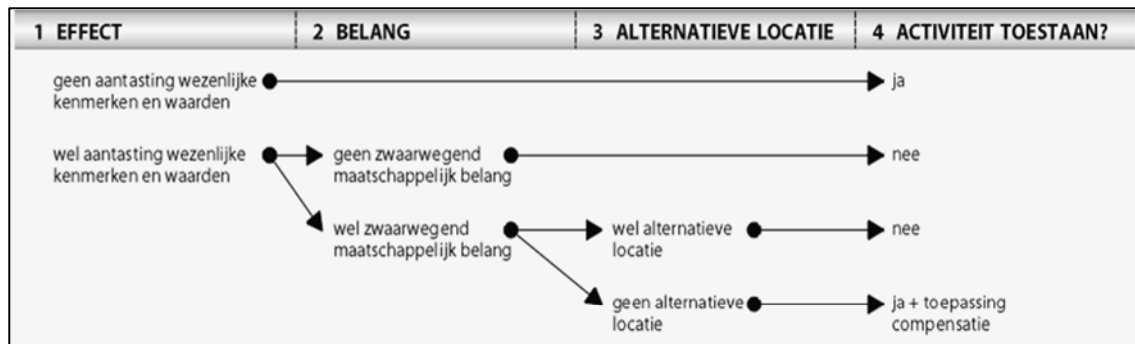
Categorie 5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: Grote bonte specht, Kleine bonte specht, Groene specht).
-------------	---

3.4 Natuurbeleid

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR). Deze nota geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik aan in het landelijke gebied, onder andere in de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones.

De wettelijke bescherming van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan en de structuurvisies.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij'-principe' en is stapsgewijs weergegeven in figuur 3. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dienen te worden gecompenseerd.

Figuur 3: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel

4 Toetsing aan beleid en regelgeving

4.1 Algemeen

Ingevolge de in het voorgaande hoofdstuk aangegeven wet- en regelgeving wordt getoetst welke effecten de voorgenenomen ingrepen/activiteiten hebben op de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Getoetst wordt op:

- Natuurbeschermingswet: de Europees beschermde Natura-2000-gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijn) en Beschermde Natuurmonumenten;
- de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- de Groene Hoofdstructuur (GHS) zoals opgenomen in de ontwerp structuurvisie en verder geconcretiseerd in de Verordening Ruimte;
- houtopstanden die vallen onder de Boswet.

Toetsing aan beschermde soorten (Flora- en faunawet) is gekoppeld aan de inventarisatie en vindt plaats in het volgende hoofdstuk.

4.2 Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura-2000-gebied of een Beschermde Natuurmonument. Echter, op een afstand van ongeveer 250 meter ligt het Natura-2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven. De Strabrechtse Heide is als Vogel- en Habitatrichtlijngebied (Strabrechtse Heide & Beuven, Natura 2000 nr. NL 1000024) in het Europese netwerk van beschermde natuurgebieden opgenomen en daarom beschermd onder de Natuurbeschermingswet. De Strabrechtse Heide & Beuven zijn primair als Habitatrichtlijngebied begrensd vanwege de aanwezigheid van de onderstaande habitattypen en -soorten. Vanuit de vogelrichtlijn is het gebied voor drie vogelsoorten aangewezen.

Habitatype:

- 2310 Psammofiele heide met Struikhei (*Calluna*) en Stekelbrem (*Genista*);
- 2330 Open grasland met Buntgras en Struisgrassoorten (*Corynephorus* en *Agrostis*-soorten) op landduinen;
- 3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Noord-Atlantische zandvlakten met oeverkruidvegetatie (*Littorelletalia uniflorae*);
- 3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorende tot de Oeverkruid-orde (*Littorelletalia uniflorae*) en/of Dwergbiezen-klasse (*Isoëto-Nanojuncetea*);
- 3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren;
- 4010 Noord-Atlantische vochtige heide met Dophei (*Erica tetralix*);
- 91E0 *Alluviale bossen met Zwarte els (*Alnus glutinosa*) en Es (*Fraxinus excelsior*) (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).

Daarnaast is het gebied aangemeld voor de volgende *habitatsoort*:

- 1831 Drijvende waterweegbree.

Vogelrichtlijn soorten

Niet-broedvogels:

- A021 Roerdomp;
- A022 Woudaap;
- A127 Kraanvogel.

Gezien de korte afstand van het plangebied tot het Natura-2000-gebied (250 meter) en de voorgenomen ingreep tot de bouw van extra kampeermiddelen, zijn mogelijk negatieve effecten bijvoorbeeld geluidsverstoring of veranderingen in de hydrologie) op de instandhoudingsdoelen van de Strabrechtse Heide & Beuven te verwachten. Hiervoor dient een zogenaamde 'voortoes' te worden uitgewerkt. In bijlage 2 is de ligging van het plangebied ten aanzien van de Strabrechtse Heide & Beuven weergegeven.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Bestaande camping

Een groot deel van de bestaande camping ligt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), dit is weergegeven in figuur 4.1. In de huidige situatie is dit gebied ingericht als camping.

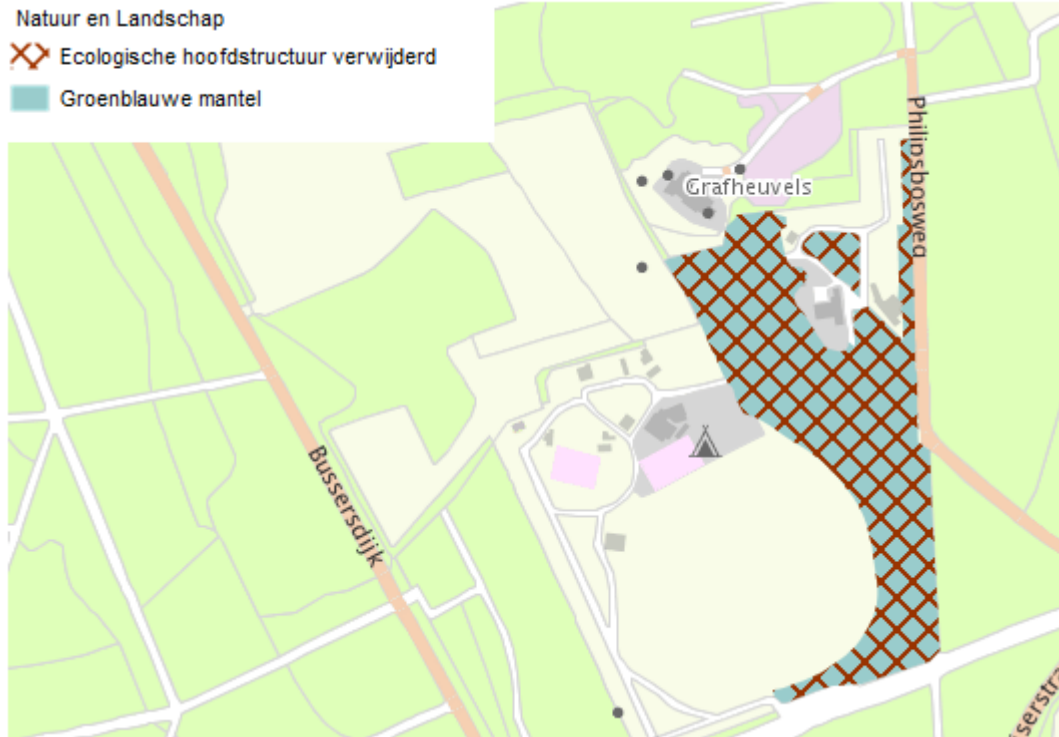
Figuur 4.1: Uitsnede kaart 'natuur en landschap' uit Verordening ruimte 2012 (Bron: Provincie Noord-Brabant)

In augustus 2012 is door de initiatiefnemer een verzoek ingediend bij Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant om de EHS ter plaatse van de camping, zodanig te wijzigen dat de bestaande camping geen onderdeel meer uitmaakt van de EHS. Dit verzoek is akkoord bevonden en de EHS is ter plaatse gewijzigd. In figuur 4.2 is weergegeven voor welke gebiedsdelen de status EHS is komen te vervallen. De oostzijde van het plangebied, waarin onder andere de centrumvoorzieningen zijn gelegen, maakt nu onderdeel uit van de groenblauwe mantel, net als de westzijde van het huidige campingterrein.

De ontwikkeling van de centrumvoorziening vindt niet plaats in het gebied dat is aangeduid als EHS. Het gebied waar de uitbreiding van de camping zal plaatsvinden, blijft wel aangeduid als EHS.

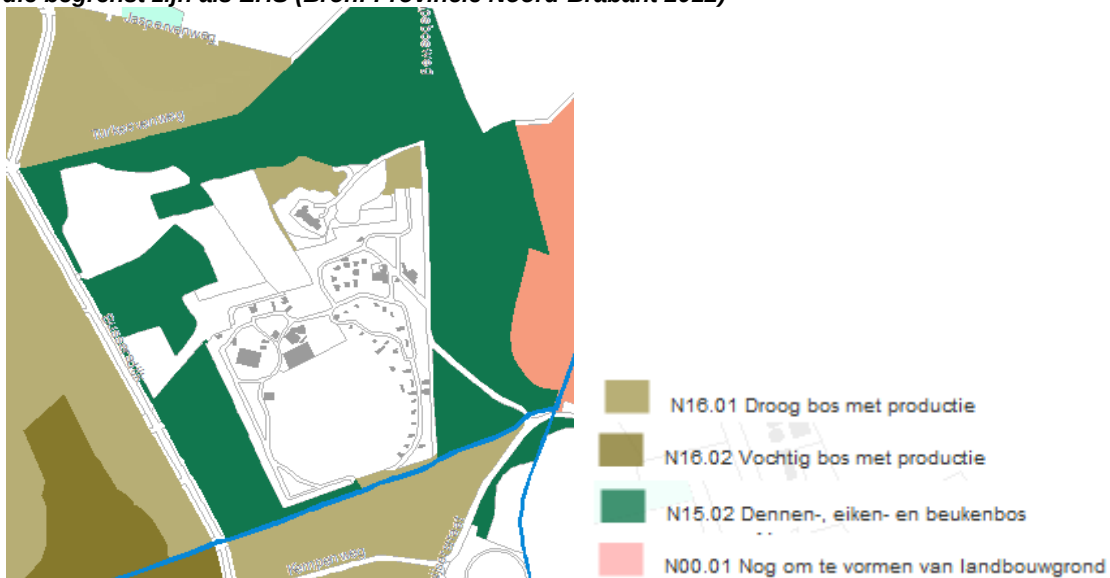
Figuur 4.2: Op deze kaart zijn de natuurbeheertypen weergegeven van de delen van het plangebied die begrenst zijn als EHS. (Bron: Provincie Noord-Brabant 2011)

Uitbreiding van de camping

Het volledige uitbreidingsgebied ligt in de EHS. Het bos heeft natuurbeheertype N15.02 'den-, eiken- en beukenbos', zoals weergegeven in figuur 4.3. Met de voorgenomen ingreep zijn negatieve effecten op de EHS niet uitgesloten en dient een compensatiebeginsel te worden uitgewerkt volgens het 'Nee, tenzij'-principe.

Figuur 4.3: Op deze kaart zijn de natuurbeheertypen weergegeven van de delen van het plangebied die begrenst zijn als EHS (Bron: Provincie Noord-Brabant 2012)

4.4 Groenblauwe mantel

Het plangebied ligt volledig binnen de Groenblauwe mantel uit de Verordening ruimte 2012 (zie figuur 4.1). Voor ontwikkelingen in de Groenblauwe mantel geldt het 'ja-mits principe'. Dit houdt in dat ontwikkelingen mogelijk zijn mits deze ontwikkelingen een positieve bijdrage leveren aan landschappelijke groene- en of blauwe waarden.

4.5 Boswet

Met de voorgenomen ingreep zal een houtopstand worden gekapt van meer dan 1.000 m². Hiervoor dient een kapmelding te worden gedaan bij het Ministerie van LNV. Tevens geldt de toepassing van een herplantingsplicht.

5 Inventarisatie natuurwaarden

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de inventarisatie van planten- en diersoorten binnen het plangebied en de directe omgeving. Er wordt aangegeven welke soorten volgens de Flora- en faunawet beschermd zijn. Een deel van deze gegevens is afkomstig van de Provincie Noord-Brabant, waarbij de verspreiding van soorten van verschillende gegevensbeherende organisaties zoals stichting RAVON, SOVON, FLORON, de Vlinderstichting en de zoogdierenvereniging VZZ per kilometerhok wordt weergegeven. Daarnaast is door een vakkundig ecooloog op 15 september 2010 en 2 augustus 2011 een veldbezoek uitgevoerd aan het plangebied en de directe omgeving.

Het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet, met de bijbehorende categorie-indeling, (tabellen 1, 2 of 3). In navolging van de indeling in de Flora- en faunawet wordt er onderscheid gemaakt in diverse relevante soortgroepen, te weten flora, zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen en overige beschermde soorten. In deze laatste categorie zijn onder andere dagvlinders, libellen en slakken opgenomen. Bij zoogdieren wordt apart ingegaan op grondgebonden zoogdieren en vleermuizen, vanwege hun verschil in leefwijze en daarmee te verwachten effecten van de maatregelen. Er wordt per soortgroep gemotiveerd of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is en voor welke soorten. Er zijn in het voorliggende rapport geen ruimtelijke ontwikkelingen meegenomen, die mogelijk een cumulatief effect op de flora en fauna binnen de regio kunnen hebben.

5.2 Flora

Uit bestaande gegevens van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat de zuidelijk van het plangebied gelegen Peelrijt, een groeiplaats vormt voor de Drijvende waterweegbree. Het is onwaarschijnlijk dat de soort zich binnen het plangebied bevindt door gebrek aan geschikte groeiplaatsen. Tevens is binnen hetzelfde kilometerhok, waarbinnen het plangebied zich bevindt, de Brede wespenorchis aangetroffen. Het plangebied bestaat grotendeels uit naaldbos dat gedomineerd wordt door Fijnspar. Verspreid staan enkele jonge Amerikaanse eiken, afgewisseld met Lijsterbes. De camping zelf bestaat uit intensief gemaaid gras en verharding, met daartussen enkele hoog opgesnoeide bomen. Op basis van het gebruiksdoel, de mate van verstoring en de samenstelling van soorten in het plangebied kan worden aangenomen dat er zich geen overige of strikt beschermde flora binnen het plangebied bevinden. De binnen het plangebied te verwachten soorten flora zijn weergegeven in tabel 5.2.

Tabel 5.2 Te verwachten flora

Nederlandse naam	Latijnse naam	Jaar	Gebiedsfunctie	Rode lijst	FF 1	FF 2	FF 3	Bron
Brede wespenorchis	Epipactis hellebroine	2010	Mogelijke groeiplaats		X			Grontmij B.V.

Plantensoorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet komen in Nederland algemeen tot zeer algemeen voor. Met het van kracht worden van de AMVB art. 75 van de Flora- en faunawet geldt voor de tabel 1 soorten ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen, een vrijstelling.

5.3 Broedvogels

Uit bestaande gegevens van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat het plangebied en de omgeving door diverse algemeen voorkomende broedvogels en soorten uit categorie 5 artikel 11 Flora- en faunawet worden gebruikt. Gelet op het ruime aanbod van geschikt leefgebied, worden voor deze soorten geen ecologische belemmeringen verwacht en is de noodzaak voor extra onderzoek niet noodzakelijk. Alle in Europa inheemse vogelsoorten genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. In de praktijk betekent dit dat vooral in het broedseizoen, er sprake zal kunnen zijn van verontrusting, doden of verstoren van broedvogels. Als werkzaamheden buiten het broedseizoen (+/-15 maart-15 juli) plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn (Brochure 'Buiten aan het werk' Ministerie van LNV, 2005).

Op de rand van het plangebied hangt een nestkast die mogelijk fungeert als rust- en verblijfplaats van de Bosuil. Daarnaast zijn rond de gebouwen op het terrein Huismussen waargenomen. De vaste rust- en verblijfplaatsen van de Bosuil en de Huismus zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de Flora- en faunawet. Indien de functionaliteit van de verblijfplaats niet gegarandeerd kan blijven met de voorgenomen ingreep, dan geldt een ontheffingsplicht Flora- en faunawet.

Tabel 5.3 Aanwezig of te verwachten jaarrond beschermde verblijfplaatsen vogels

Nederlandse naam	Latijnse naam	Jaar	Gebiedsfunctie	Rode lijst	FF 1	FF 2	FF 3	Bron
Bosuil	Strix aluco	2010	Mogelijk leefgebied				X	Grontmij B.V.
	Passer domes-	2011	Leefgebied					
Huismus	ticus						X	Grontmij B.V.

5.4 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is grotendeels omheind en daardoor beperkt toegankelijk voor grondgebonden zoogdieren. Daarnaast is door de sterke mate van verstoring, onvoldoende gelegenheid aanwezig voor een geschikt leefgebied voor zoogdieren. De afwezigheid van bestaande gegevens over de verspreiding van zoogdieren binnen het plangebied bevestigt dit vermoeden. Desondanks zijn er sporen aangetroffen van algemeen voorkomende zoogdieren. Voor algemeen beschermde zoogdieren (tabel 1 Flora- en faunawet) geldt een vrijstelling van ontheffingsaanvraag bij ruimtelijke ontwikkelingen. De aanwezigheid van overige of strikt beschermde grondgebonden zoogdieren is uitgesloten.

Vleermuizen

Door het gebrek aan geschikte bomen kunnen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied worden uitgesloten. De oostzijde van het plangebied grenst aan een weide. De begrenzing van het plangebied vormt daarbij een lijnvormig element dat geschikt is voor diverse vleermuizen als migratieroute. Er wordt verwacht dat met de toekomstige inrichting van het plangebied een mogelijk aanwezige migratieroute (indien deze aanwezig is) ondervangen zal worden door het lijnvormig element langs de Bussersdijk.

Het plangebied en de directe omgeving vormen tevens een geschikt foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Indien er voldoende foerageergebieden in de directe omgeving aanwezig zijn, is het foerageergebied in het plangebied voor beide soorten niet beschermd. Gelet op de ruime aanwezigheid van geschikte foerageergelegenheid en de voorgenomen inrichting van het plangebied, wordt verwacht dat het foerageergebied per saldo niet zal afnemen. De te verwachten soorten vleermuizen zijn weergegeven in figuur 5.4.

Een aantal gebouwen die in het plangebied aanwezig zijn, bevatten daklijsten, spouwmuren en andere openingen die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen. Indien er gebouwen gesloopt worden, is het noodzakelijk te beoordelen of deze geschikt zijn voor vleermuizen en als dat zo is een inventarisatie uit te voeren.

Tabel 5.4 Te verwachten beschermde vleermuizen

Nederlandse Naam	Latijnse Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	Rode lijst	FF 1	FF 2	FF 3	Bron
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	2010	Mogelijk leefgebied				X	Grontmij B.V.
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	2010	Mogelijk leefgebied				X	Grontmij B.V.
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	2010	Mogelijk leefgebied				X	Grontmij B.V.
Watervleermuis	Myotis daubentonii	2010	Mogelijk leefgebied				X	Grontmij B.V.
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	2010	Mogelijk leefgebied				X	Grontmij B.V.
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	2010	Mogelijk leefgebied				X	Grontmij B.V.

Toelichting

Alle soorten vleermuizen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en vallen daardoor onder het zwaarste beschermingsregime. Indien er vaste verblijfplaatsen danwel migratieroutes aanwezig zijn en de werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op de functionaliteit van deze elementen, geldt een ontheffingsplicht.

5.5 Reptielen, amfibieën en vissen

Uit de bestaande gegevens van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van beschermde amfibieën. De waarnemingen uit het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt, zijn niet afkomstig uit de directe omgeving van het plangebied en hebben alleen betrekking op de aanwezigheid van algemeen beschermde soorten amfibieën. Het plangebied zelf biedt zeer beperkt mogelijkheden voor reptielen en amfibieën. Gelet op de huidige inrichting, de mate van verstoring die plaatsvindt en het gebrek aan geschikt leefgebied is de aanwezigheid van overige of strikt beschermde amfibieën en reptielen uitgesloten. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als overwinteringsgebied voor algemeen voorkomende amfibieën zoals bruine kikker. Voor deze soort geldt een vrijstelling van de ontheffingsaanvraag bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen. Door de afwezigheid van permanent waterhoudende elementen, is de aanwezigheid van vissen uitgesloten.

5.6 Overige beschermde soorten

Op grond van de habitateisen en verspreiding van overige beschermde soorten en op basis van de huidige inrichting van het plangebied, zijn overige beschermde soorten niet te verwachten.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Conclusie

Op basis van de bestaande gegevens, aangevuld met de veldbezoeken van 15 september 2010 en 2 augustus 2011 kunnen de volgende conclusies worden getrokken voor de uitbreiding van de camping:

- het plangebied ligt niet binnen een Natura-2000-gebied. Echter, op een afstand van ongeveer 250 meter ligt het Natura-2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven. Met de voorgenomen ingreep zijn mogelijk negatieve effecten niet uit te sluiten;
- het plangebied ligt binnen de EHS als natuurbeheertype N15.02 dennen-, eiken- en beukenbos;
- het plangebied ligt volledig binnen de Groenblauwe mantel uit de Verordening ruimte 2012;
- met de voorgenomen ingreep zal een houtopstand groter dan 1.000 m² worden gekapt met een minimale doorsnede van 10 centimeter;
- door een gebrek aan geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied, kan de aanwezigheid van beschermde flora worden uitgesloten;
- men dient rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels in het broedseizoen (+/- 15 maart-15 juli). Broedvogels zijn beschermd tijdens deze periode. Daarnaast bevindt zich mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats van een Bosuil in de aanwezige nestkast langs de rand van het plangebied;
- er bevinden zich algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied. Hiervoor geldt een vrijstelling van ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- er bevinden zich geen geschikte bomen voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Er wordt met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen aantasting verwacht in de functionaliteit van mogelijk aanwezige migratieroutes van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Watervleermuis en Gewone grootoorvleermuis. Het plangebied is een geschikt foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Er wordt echter met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen geen afbreuk aan het foerageergebied verwacht;
- door het gebrek aan geschikt leefgebied kunnen overige en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden uitgesloten binnen het plangebied. Mogelijk fungeert het plangebied als overwinteringsgebied voor een algemeen beschermde soort als de Bruine kikker. Ten aanzien van algemeen beschermde amfibieën geldt een vrijstelling van ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- door het gebrek aan aanwezigheid van geschikt leefgebied zijn overige beschermde soorten niet te verwachten.

Op basis van bestaande gegevens, aangevuld met de veldbezoeken van 15 september 2010 en 2 augustus 2011 kunnen de volgende conclusies worden getrokken voor realisatie van de centrumvoorziening:

- het plangebied ligt niet binnen een Natura-2000-gebied. Echter, op een afstand van ongeveer 250 meter ligt het Natura-2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven. Met de voorgenomen ingreep zijn mogelijk negatieve effecten niet uit te sluiten;
- het plangebied ligt grotendeels buiten de EHS. In de EHS vinden geen ontwikkelingen plaats;
- het plangebied ligt volledig binnen de Groenblauwe mantel uit de Verordening ruimte 2012;

- door een gebrek aan geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied, kan de aanwezigheid van beschermde flora worden uitgesloten;
- men dient rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels in het broedseizoen (+/- 15 maart-15 juli). Broedvogels zijn beschermd tijdens deze periode. Daarnaast zijn in diverse gebouwen Huismussen aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd vanuit artikel 11 van de Flora- en faunawet;
- er bevinden zich algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied. Hiervoor geldt een vrijstelling van de ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- er bevinden zich geen geschikte bomen voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Er wordt met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen aantasting verwacht in de functionaliteit van mogelijk aanwezige migratieroutes van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Watervleermuis en Gewone grootvleermuis. Het plangebied is een geschikt foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Er wordt echter met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen geen afbreuk aan het foerageergebied verwacht;
- gebouwen in het plangebied bevatten mogelijk jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen;
- door het gebrek aan een geschikt leefgebied, kunnen overige en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden uitgesloten binnen het plangebied. Mogelijk fungeert het plangebied als overwinteringsgebied voor een algemeen beschermde soort als de Bruine kikker. Ten aanzien van algemeen beschermde amfibieën geldt een vrijstelling van de ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- door het gebrek aan aanwezigheid van een geschikt leefgebied zijn overige beschermde soorten niet te verwachten.

6.2 Aanbevelingen

Op basis van de conclusie volgen enkele aanbevelingen voor de uitbreiding van de camping:

- men dient ten aanzien van mogelijke negatieve effecten op het nabijgelegen Natura-2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven, een zogenaamde 'voortoets' uit te werken, waarin een inschatting van mogelijke negatieve effecten vanuit de voorgenomen ingreep worden geanalyseerd;
- mogelijke negatieve effecten vanuit de voorgenomen ingreep op de EHS zijn niet uit te sluiten. Hiervoor dient men het compensatiebeginsel uit te werken volgens het 'nee, tenzij' principe;
- mogelijke negatieve effecten vanuit de voorgenomen ingreep op de Groenblauwe mantel zijn niet uit te sluiten. Hiervoor dient men het compensatiebeginsel uit te werken volgens het 'Ja, mits' principe;
- men dient een kapmelding uit te voeren bij het kappen van een houtopstand van meer dan 1.000 m² bij het ministerie van LNV. Tevens geldt de uitvoering van herplantingsplicht;
- men dient ruimtelijke ingrepen buiten het broedseizoen (ongeveer 15 maart tot ongeveer 15 juli) uit te voeren;
- er dient door een deskundige op het gebied van Bosuilen vastgesteld te worden of de aanwezige nestkast als vaste rust- en verblijfplaats voor de Bosuil fungeert en of er in te slopen gebouwen huismussen broeden;
- indien geconstateerd wordt dat de aanwezige nestkast in gebruik is als vaste rust- en verblijfplaats door de Bosuil, dan geldt een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet. Indien de nestkast niet in gebruik is door de Bosuil, dan is de aanbeveling om de nestkast te verplaatsen naar een geschikte locatie buiten de zone van verstoring van de ruimtelijke ontwikkeling.

Op basis van de conclusie volgen enkele aanbevelingen voor de realisatie van de centrumvoorziening:

- men dient ten aanzien van mogelijke negatieve effecten op het nabijgelegen Natura-2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven, een zogenaamde 'voortoets' uit te werken, waarin een

inschatting van mogelijke negatieve effecten vanuit de voorgenomen ingreep worden geanalyseerd;

- mogelijke negatieve effecten vanuit de voorgenomen ingreep op Groenblauwe mantel zijn niet uit te sluiten. Hiervoor dient men het compensatiebeginsel uit te werken volgens het 'Ja, mits' principe;
- men dient ruimtelijke ingrepen buiten het broedseizoen (ongeveer 15 maart tot ongeveer 15 juli) uit te voeren;
- er dient door een deskundige vastgesteld te worden of er in te slopen gebouwen huismussen broeden;
- als er gebouwen gesloopt of ingrijpend verbouwd worden, dient onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van vleermuizen;
- indien geconstateerd wordt dat er in gebouwen nesten van Huismussen of vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan geldt een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet.

Bijlage 1

Geraadpleegde literatuur

- **Broekhuizen, S, Hoekstra, B., Laar, V. van en Thissen, J.B.M (1992).** Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV uitgeverij.
- **Lange, R., Twisk, P., Winden, A. van en Diepenbeek, A. van (1994).** Zoogdieren van West-Europa. KNNV uitgeverij.
- **Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (1997).** Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV uitgeverij.
- **Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij & Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, (2002).** Structuurschema Groen Ruimte. Ministerie van LNV & VROM, Den Haag.
- **Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, (2006).** Besluit goedkeuring gedragscode flora- en faunawet voor waterschappen. (TRC 2006/3652). Vastgesteld d.d. 15 juli 2006.
- **Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, (2005a).** Besluit inwerkingtreding AMVB art. 75 van de Flora- en faunawet. Vastgesteld d.d. 23 februari 2005. Staatsblad 2005.
- **Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, (2005b).** Brochure "Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten".
- **Ministeries van VROM, LNV, VenW en EZ (2004).** Nota Ruimte, Ruimte voor ontwikkeling. Den Haag.
- **Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, (2002).** Flora- en faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei. Publicatie: Staatsblad d.d. 14 juli 1998. In werking getreden d.d. 1 april 2002.
- **Nöllert, A. en C. Nöllert.** Amfibieëngids van Europa. 2001. Tirion Uitgevers bv, Baarn.
- **Provincie Noord-Brabant (2006).** Handreiking ecologische bouwstenen. Voor de GHS en AHS in het Streekplan Noord-Brabant 2002. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.
- **Provincie Noord-Brabant (2005).** Beleidsregel Natuurcompensatie. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.
- **Provincie Noord-Brabant (1999).** Notitie toepassing compensatiebeginsel Noord-Brabant 1997. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.
- **Provincie Noord-Brabant (2002).** Streekplan Noord-Brabant 2002, Brabant in Balans. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.
- **Unie van Waterschappen (2006).** Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen. Den Haag, 2006

Bijlage 2

Ligging plangebied ten aanzien van Natura-2000-gebieden

Ligging plangebied (rode omlijning) ten opzichte van de Strabrechtse Heide & Beuven (gele arcering).

